

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2019-04-24 Nr. 4D-2018/2-1536
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje buvo gautas 2018 m. lapkričio 17 d. X (toliau vadinama ir – Pareiškėja, pareiškėja) skundas, taip pat 2018 m. gruodžio 11 d. ir 2019 m. vasario 21 d. papildomi skundai (toliau kartu vadinama – Skundas) dėl Vilniaus miesto savivaldybės (toliau vadinama ir – Savivaldybė, savivaldybė) administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su Pareiškėjos skundo dėl Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių gyvūnų laikymą ir priežiūrą viešoje vietoje, taip pat nustatančių teritorijų tvarkymo ir švaros reikalavimus, nuostatų pažeidimo nagrinėjimu.

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodyta:

2.1. „X [...] skundžia Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau tekste – Savivaldybė) 2018-11-07 sprendimą [...] arba tęstinį (sisteminių) neteisėtą veikimą (neteisėtą neveikimą), kuriuo Savivaldybė, turėdama valdingus įgaliojimus, sistemiškai, neteisėtai nevykdo, nesilaiko, netaiko, todėl ir neįgyvendina Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo, poįstatyminių aktų, reglamentuojančių gyvūnų laikymą ir priežiūrą viešoje vietoje – gatvėje, imperatyvių nuostatų, tuo būdu grubiai, tęstinį laikotarpį ir sistemiškai pažeidžia trečiųjų asmenų teises ir teisėtus interesus, daiktinės teisės turėtojo teises ir teisėtus interesus, viešąjį interesą, neteisėtais veiksmais (neveikimu / neteisėtu veikimu) suteikia šunų savininkams neteisėtą galimybę piktnaudžiauti savo teisėmis, tuo būdu sąmoningai skatina šunų savininkų pareigų nevykdymą, nes Savivaldybė neužtikrina atsakomybės neišvengiamumo už teisinių reikalavimų pažeidimus, dar ir tuo neteisėtai įtvirtina savanaudišką šunų savininkų elgesį viešoje vietoje gatvėje, leidžiant šunis šlapinti pastato sienas ir / ar jo dalis, adresu [...], vesti šunis gatvėje be pavadžio, leisti bėgioti jiems visu gatvės plokščiui, „viešpatauti“ jiems gatvėje, nevykdyti ir neteisėtai nesilaikyti norminiuose teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų dėl šunų savininkų tinkamo ir leistino elgesio viešoje vietoje – gatvėje ir nepažeisti trečiųjų asmenų teisių ir teisėtų interesų, daiktinės teisės turėtojų interesų“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „[...] Savivaldybė nekompetentingai ir atmetinai nagrinėjo ir nagrinėja Pareiškėjos skundus, [...] nepagrįstai atsisako spręsti Savivaldybės kompetencijai priklausančią dalyką, [...] nemotyvuoja sprendimų, vilkina nurodytų pažeidimų šalinimą [...]“;

2.3. „[...] vertinant Gyvūnų laikymo Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje taisykles [...] ir Gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašą [...], kurie reglamentuoja šunų priežiūrą viešose vietose (toliau tekste – Taisyklės), Taisyklių turinį, Pareiškėja nerado jose leidimo, kad šunų savininkai turi teisę [...] šunims leisti šlapintis / dergti, tolygu naikinti, gadinti gatvėse esančių pastatų sienas [...]. Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir

apsaugos įstatymo 20 str. 2 dalį, ir gyvūnų laikytojai neužtikrina, kad jų laikomi gyvūnai nekeltų grėsmės, *inter alia*, turtui ir nepažeistų kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų. Nurodytu atveju, gyvūno savininkas, leisdamas šuniui šlapinti (teršti) pastato sienas viešoje vietoje gatvėje, pažeidė trečiųjų asmenų teises ir teisėtus interesus, Savivaldybė nurodytų neteisėtų šunų savininkų veiksmų nelaiko pažeidimu [...]“;

2.4. Savivaldybė netinkamai taiko „[...] tvarkymo ir švaros taisyklių, 2015-06-17 patvirtintų Vilniaus miesto tarybos sprendimu Nr. 1-70, 15.6 punktą ir jį grubiai pažeidžia leisdami teršti [...] ar kitaip terlioti ant pastatų, tvorų ir kitų statinių ar atskirų jų dalių. Savivaldybė pažeidimų šio teisės akto apimtyje neteisėtai nevertina, juos ignoruoja“;

2.5. „[...] Savivaldybė [...] neteisingai ir neteisėtai taiko Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau tekste – ANK) 346 str. 1, 2 ir 3 dalis, reikalaujama Pareiškėjos ir / ar daikto turėtojo pateikti žalą, dėl nurodytų pažeidimų, patvirtinančius dokumentus. Vertinant ANK 346 str. 1, 2, 3 dalis, žala nėra būtina atsakomybės sąlyga [...]. Nurodytu pagrindu Savivaldybė piktnaudžiauja savo teisėmis ir savivaliauja, net nesistengia nustatyti pažeidėjų ir jiems pritaikyti 346 str. 1, 2, 3 dalyse numatytas sankcijas dėl teisės aktų pažeidimų, deklaruoja prevencinį darbą, kurio faktiškai neatlieka, esant pažeidimams daugybiniais ir tęstiniais“;

2.6. Pareiškėja „[...] skundžia: Vilniaus m. savivaldybės administracijos [...] 2018-11-27 sprendimą [...], kuriuo Savivaldybė trukdo Pareiškėjai gauti telefoninių pokalbių įrašus, susijusius su Pareiškėjos asmeniu. Tokiu neteisėtu veiksnu Savivaldybė nesilaiko teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo reikalavimų, jo nevykdo, tokiu būdu pažeidžia Pareiškėjos teises ir teisėtus interesus viešojo administravimo srityje“;

27. Pareiškėja „[...] skundžia: Vilniaus m. savivaldybės administracijos [...] 2019-02-21 sprendimą [...], kuriuo Savivaldybės iš esmės neatsakė į Pareiškėjos 2019-01-23 skundą [...] ir jo tinkamai neištyrė. Tokiu neteisėtu veiksnu Savivaldybė nepagrįstai atsisakė spręsti jos kompetencijai priskirtus klausimus, vilkina priimti teisėtus sprendimus ir tinkamai atlikti savo pareigas [...]. Savivaldybė netiria ir nebaudžia pažeidėjų [...]“.

3. Skunde prašoma:

3.1. „[...] pareikalauti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos tinkamai ir motyvuotai atsakyti į 2018-10-10 [...] skundą [...]“;

3.2. „[...] pareikalauti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos nutraukti šiame skunde ir jo prieduose nurodytus tęstinius sisteminius neteisėtus veiksmus ir uždrausti juos atlikti ateityje nedelsiant [...]“;

3.3. „[...] siūlyti Seimui Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo [...] 3 ir 7 str. pakeitimo įstatymo projekto, pakeisti 7 str. 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Šunys privalo būti ženklinami mikroschemomis ir registruojami Gyvūnų augintinių registre“ [...]“;

3.4. „[...] pareikalauti Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą nedelsiant papildyti Gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašą [...] gyvūno laikytojo pareiga, kad šuo viešoje vietoje gatvėje būtų vedamas trumpu pavardžiu ir neleidžiamas prie gatvėje esančių pastatų sienų jas šlapinti, ar kitaip teršti“;

3.5. „[...] pareikalauti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos netoleruoti pažeidimų viešoje vietoje gatvėje, adresu [...], vykdyti teisės aktų imperatyvius reikalavimus, tame tarpe, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 str. 80 punkte nurodytus reikalavimus, t. y. tirti ir surašyti protokolus už 346 ir 366 str. nurodytus pažeidimus, taikyti juose numatytas ekonomines sankcijas“;

3.6. „[...] ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinančią žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms [...]“;

3.7. „[...] įvertinti visus skunde nurodytus teisės aktus [...], teismų praktiką [...]“;

3.8. „[...] pareikalauti Vilniaus miesto savivaldybės pateikti Pareiškėjai [...] 2018-10-19 d. 17:54 ir 18.28 val. telefoninių pokalbių įrašus“;

3.9. „[...] pareikalauti Vilniaus miesto savivaldybės tinkamai įgyvendinti teisės aktus, susijusius su Skunde išdėstytu dalyku, priešingu atveju, dėl tarnybinių funkcijų netinkamo vykdymo siūlyti taikyti jiems poveikio priemones.“

4. Kartu su Skundu pateikta:

4.1. **Pareiškėjos 2018 m. rugsėjo 17 d. skundo** (adresuoto Savivaldybės administracijai) kopija. Skunde nurodyta:

„Skundžiu šunų savininkų [...] neteisėtus veiksmus, kurie viešoje vietoje – gatvėje šunims leidžia šlapintis ant pastato, adresu [...], sienų. Šį faktą įrodo pridedamos 2018-09-15 ir 2018-09-17 dienų nuotraukos, kuriose užfiksuota šunų apšlapinta siena. [...] Prašau patikrinti, adresu [...] laiptinėje esančius šunų savininkus ir juos įspėti dėl neteisėtų veiksmų tyčia teršti gretimo pastato sienas. [...] Pakartotinai prašau naudotis šunų registru ir nustatyti aplinkinėse gatvėse šunų savininkus, ir juos įspėti dėl neteisėtų veiksmų.

[...] reikalauju: 1) nedelsiant nutraukti teisę pažeidžiančius veiksmus ir uždrausti juos ateityje [...]; 2) vadovaujantis LR administracinių nusižengimų kodekso [...] 589 str. 80) punktu [...] nustatyti Pažeidėjus ir pritaikyti jiems nurodytuose straipsniuose nuobaudą [...]“;

4.2. **Savivaldybės administracijos 2018 m. spalio 8 d. rašto**, kuriuo atsakoma į Pareiškėjos 2018 m. rugsėjo 12 d. ir 17 d. skundus, kopija, Rašte nurodyta:

„[...] Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas [...] pagal kompetenciją tikrino Jūsų skunduose pateiktą informaciją apie galimus gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimus ir 2018 m. spalio 5 d. surašė elektroninį pranešimą tarnybinės veiklos klausimais Nr. A121-22598/18(2.1.19-SM4). Daugkartinių patikrinimų 2018 m. rugsėjo 11, 12, 13, 14, 15, 18, 20, 26, 27 ir 30 d., 2018 m. spalio 2 ir 3 d. [patikrinimų] metu Savivaldybės administracijos [...] pareigūnas gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimų nenustatė, užfiksuoti [...] gatve vedami šunys nebuvo prisiartinę prie pastatų sienų. [...]

Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas apklausė Jūsų nurodyto gyvenamojo namo [...] gyventojus, kurie nurodė, kad problema [...] dėl gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų laikymosi jiems yra žinoma. Namų skelbimų lentoje pareigūnas pritvirtino pranešimą, informuojantį apie gyvūnų laikytojų pareigas ir apie atsakomybę, numatytą už gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų nesilaikymą.

[...]

Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Administracinės veiklos skyriui yra suteikta teisė prisijungti prie valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras tvarkomo Lietuvos Respublikos gyvūnų augintinių registro. Paieška gyvūnų augintinių registre galima pagal gyvūno laikytoją arba augintinio rūšį, veislę, mikroschemos numerį. Galimybė atlikti paiešką pagal adresą nėra numatyta. Atlikus paiešką pagal atskiras šunų veisles, nustatyti gyvenamieji namai [...] ir aplinkinėse gatvėse, kuriuose yra laikomi registruoti gyvūnai augintiniai. Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas šių gyvenamųjų namų skelbimų lentose pritvirtino pranešimus, informuojančius apie gyvūnų laikytojų pareigas ir apie atsakomybę, numatytą už gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų nesilaikymą.

2018 m. rugsėjo 11 d. raštu [...] Jus, kaip galimo nusižengimo liudytoją, kvietėme 2018 m. rugsėjo 18 d. 10 val. atvykti apklausai [...].

[...] Administracinė atsakomybė negali būti grindžiama prielaidomis, spėlionėmis,

nuomone ar kitais neobjektyviais duomenimis, todėl patraukti asmenis administracinę atsakomybę galima tik surinkus neginčijamus įrodymus apie asmens padarytą administracinę nusizengimą, tai yra visus jo sudėties elementus (subjektą, subjektyviąją pusę, objektą ir objektyviąją pusę). Pareigūnų, įgaliotų asmenis patraukti administracinę atsakomybę, išvados turi būti pagrįstos įrodymais, neginčijamai patvirtinančiais traukiamo administracinę atsakomybę asmens kaltę padariusį pažeidimą ir kitas svarbias bylos aplinkybes, turi būti laikomasi asmens nekaltumo prezumpcijos principo. Nekaltumo prezumpcijos principas, įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 31 straipsnyje ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 2 dalyje, administracinių nusizengimų procese, be kita ko, reiškia, kad asmens traukiamo administracinę atsakomybę kaltė turi būti įrodyta bet kokią abejonę vertinant šio asmens naudai.

Apklausiai neatvykote nei rašte nurodytu, nei kitu laiku, neprašėte pakeisti apklausos laiko. Apie neatvykimo priežastis pranešėte 2018 m. rugsėjo 12 d. raštu [...], kuriame nurodėte, kad papildomų duomenų pateikti negalite.

Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnams nepavyko nustatyti teisės aktų reikalavimus pažeidžiančių asmenų.

[...]“;

4.3. Pareiškėjos 2018 m. spalio 10 d. skundo (adresuoto Savivaldybės administracijai) kopija. Skunde nurodyta:

„X [...] skundžia Vilniaus miesto savivaldybės administracijos saugaus miesto departamento administracinės veiklos skyriaus [...] 2018-10-08 dieną priimtą sprendimą [...]. Pareiškėja [...] reikalavo Savivaldybės nutraukti daiktinę teisę pažeidžiančius veiksmus, kurių pasekmė – šunų savininkų (laikytojų) pareigų nevykdymas [...], ir viešosios tvarkos pažeidimus, adresu [...]. [...].

Sprendimu Savivaldybė nevertino Skunde nurodytų teisinių ir faktinių aplinkybių viseto (visumos), jau žinomų tęstinių pažeidimų nenuginčijamų faktų, nevertino Pareiškėjos pateiktų faktinių įrodymų [...]. Tuo pagrindu, Savivaldybės priimti sprendimai dėl nurodyto dalyko yra akivaizdus biurokratizmo įrodymas, esant Savivaldybės teiginiams Sprendime nepagrįstiems, todėl ir grubiai [...] neteisėtiems [...].

[...] Savivaldybės administracijos direktoriaus reikalauju:

1) nutraukti neteisėtus šunų savininkų veiksmus [...];

2) už neteisėtus veiksmus [...] pažeidėjus bausti ekonominėmis sankcijomis [...];

3) garantuoti Pareiškėjos teisę netrukdomai nuo trečiųjų asmenų veiksmų įgyvendinti daikto naudojimo ir valdymo teises“;

4) [...] įpareigoti Savivaldybę naudoti asmenų, kurie buvo fotografuoti viešoje vietoje, atliekant pažeidimą, atvaizdus [...]“;

4.4. Savivaldybės administracijos 2018 m. lapkričio 7 d. rašto, kuriuo atsakoma į Pareiškėjos 2018 m. spalio 12, 22, 25, 29 ir lapkričio 6 dienų skundus, kopija. Rašte nurodyta:

„[...] Skyriaus pareigūnai, vykstantys fiksuoti šlapia dėmę ant Pastato sienos reaguojant į Jūsų nuolatinis pranešimus apie šuns nusišlapinimą *postfactum* nėra efektyvi priemonė tokių veiksmų prevencijai. Iš Jūsų pateiktų nuotraukų ir darytų įrašų nustatyti šunų savininkų asmens tapatybę galimybės nėra.

[...]

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 5 dalies 4 punktu bei atsižvelgiant į tai, kad Savivaldybės administracija ne kartą Jums išdėstė savo poziciją ir galimybes užtikrinti nuolatinį Skyriaus pareigūnų budėjimą prie Pastato, Jūsų analogiško turinio skundai ateityje nagrinėjami nebus. [...]“;

4.5. Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 7 d. prašymo (adresuoto Savivaldybės administracijai) kopija. Prašyme nurodyta:

„Pareiškėja pakartotinai prašo pateikti 2018-10-19 dienos 17:45 val., pokalbio trukmė 1 min. 9 sekundės, ir 18:28 val., pokalbio trukmė 1 min. 47 sekundės, Pareiškėjos telefoninių pokalbių, į savivaldybės telefono numerį [...] įrašus“;

4.6. Savivaldybės administracijos 2018 m. lapkričio 27 d. rašto, kuriuo atsakoma į Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 7 d. prašymą, kopija. Prašyme nurodyta:

„Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracijos E. miesto departamentas, atsakydamas į Jūsų 2018 m. lapkričio 7 d. raštą Nr. A50-35898/18 (toliau – Raštas), informuoja, kad vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – Reglamentas) 4 straipsnio 1 punktu, kuris numato, kad asmens duomenys yra bet kokia informacija apie fizinį asmenį, kurio tapatybė nustatyta arba kurio tapatybę galima nustatyti (duomenų subjektas); fizinis asmuo, kurio tapatybę galima nustatyti, yra asmuo, kurio tapatybę tiesiogiai arba netiesiogiai galima nustatyti, visų pirma, pagal identifikatorių, kaip antai vardą ir pavardę, asmens identifikavimo numerį, buvimo vietos duomenis ir internete identifikatorių arba pagal vieną ar kelis to fizinio asmens fizinės, fiziologinės, genetinės, psichinės, ekonominės, kultūrinės ar socialinės tapatybės požymius. Atsižvelgiant į tai, Jūsų prašomame pateikti įrašė be Jūsų asmens duomenų yra ir trečiųjų šalių (Savivaldybės administracijos darbuotojo) asmens duomenų (vardas, pavardė, darbovietė, pokalbio turinys, balso tembras ir kiti asmens duomenys), todėl tokiam duomenų tvarkymui (atskleidimui) taikomi Reglamento reikalavimai.

Pažymėtina, kad valstybės tarnautojas, vykdamas tarnybines funkcijas, negali tikėtis absoliučios teisės į duomenų apsaugą, tačiau visiškai teisės į duomenų apsaugą ir (ar) privatumą nepraranda, todėl valstybės tarnautojo asmens duomenų teikimas, kaip ir bet kurio kito asmens, privalo atitikti Reglamento reikalavimus, todėl, vadovaujantis Savivaldybės administracijos asmens duomenų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 40-223/18(3.l. 1E-TD2) „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos asmens duomenų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, 69 punktu, maloniai prašome Jūsų nurodyti toliau pateiktas aplinkybes tam, kad galėtume įgyvendinti Jūsų prašymą:

- duomenų gavimo konkretų ir aiškiai apibrėžtą tikslą, t. y., kam bus naudojami gauti duomenys;
- jeigu yra, duomenų tvarkymo (gavimo) teisinį pagrindą, įtvirtintą Lietuvos Respublikos arba Europos Sąjungos teisės aktuose ir konkrečią jų nuostatą, suteikiančią teisę gauti asmens duomenis;
- duomenų teisėto tvarkymo (teikimo) sąlygą, įtvirtintą Reglamento 6 straipsnio arba 9 straipsnio 2 dalyje, kuria vadovaudamasi Savivaldybės administracija turi teisę pateikti duomenis trečiajam asmeniui;
- konkrečią prašomų duomenų apimtį, t. y. kokių konkrečių duomenų prašoma, pavardės ir pan.;
- kai duomenis pateikti prašoma vadovaujantis Reglamento 6 straipsnio 1 dalies e arba f punktais, t. y. kai duomenis tvarkyti (teikti) reikia siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui, arba vykdamas duomenų valdytojų pavestas viešosios valdžios funkcijas arba teikti duomenis būtina siekiant teisėtų duomenų valdytojo arba trečiosios šalies interesų apsaugos, tačiau prašyme nėra išsamiai pagrįsta, kodėl duomenų gavėjų interesai yra viršesni už duomenų subjekto teises ir laisves, tarp kurių teisė į duomenų apsaugą.

Nepageidaujant telefoninio pokalbio įrašė esančių trečiųjų asmenų (darbuotojų) asmens duomenų, prašome apie tai informuoti Savivaldybės administraciją el. paštu savivaldvbe@vilnius.lt. Iš anksto dėkojame už bendradarbiavimą“;

4.7. Pareiškėjos 2019 m. sausio 23 d. skundo (adresuoto Savivaldybės administracijai) kopija. Skunde nurodyta:

„[...] reikalauju Savivaldybės motyvuotai nurodyti:

1) koku teisiniu pagrindu savivaldybė nenagrinėjo X [...] savivaldybei pateikto 2018-12-15 dienos [...] vaizdo kamerų įrašų įrodymo, kuriame aiškiai matosi pažeidėjai ir jos atliekami neteisėti veiksmai [...];

2) koku teisiniu pagrindu savivaldybė pažeidėją [...] nubaudė tik dėl to, kad šunį daug kartų vedžiojo be pavadžio, tačiau ignoravo pareiškėjos pateiktus įrodymus, kad tas pats pažeidėjas [...] taip pat pažeidė LR ANK 346, 366 str. [...];

3) koku teisiniu pagrindu savivaldybė nenagrinėjo pareiškėjos pateiktų 2018-12-15 dienos [...] vaizdo įrašuose fiksuotos pažeidėjos neteisėtų veiksmų [...] atlikimo [...];

4) koku teisiniu pagrindu savivaldybė nenagrinėjo 2018-12-06 dienos 15:29 val. pareiškėjos pateikto vaizdo įrašo [...];

5) koku teisiniu pagrindu savivaldybė nenagrinėjo pareiškėjos [užfiksuotus] 2018-12-06 14:03 val. pažeidėjos atliktus neteisėtus veiksmus [...];

6) koku teisiniu pagrindu savivaldybė netaiko aukščiau nurodytiems pažeidėjams nuobaudų pagal LR ANK 366 str. [...];

7) koku teisiniu pagrindu savivaldybė nepateikia pareiškėjai pažeidėjui surašyto protokolo dėl pažeidimų;

8) koku teisiniu pagrindu savivaldybė nepripažįsta pareiškėjos nukentėjusia, pareiškėjai tęstinį laikotarpį teikiant savivaldybei skundus dėl panašaus pobūdžio tęstinių ir sisteminių pažeidimų.

[...] reikalauju: 1) tinkamai išnagrinėti pateiktus įrodymus ir nubausti [...] pažeidėjus, pateikti pareiškėjai protokolus [...]; 2) vadovaujantis LR ANK 34 str. priimtus sprendimus motyvuoti ir pažeidėjui taikyti atsakomybę sunkinančias aplinkybes, kaip tą numato ANK [...];“;

4.8. Savivaldybės administracijos 2019 m. vasario 21 d. rašto, kuriuo atsakoma į Pareiškėjos 2019 m. sausio 23 d. skundą, kopija. Rašte nurodyta:

„[...] Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas [...] pagal kompetenciją atliko patikrinimus Jūsų skunde nurodytoje vietoje ir 2019 m. vasario 13 d. surašė elektroninį pranešimą tarnybinės veiklos klausimais [...].

Peržiūrėjęs Jūsų pateiktus vaizdo įrašus, nustatyta, kad 2018 m. gruodžio 4 d. vaizdo įrašė užfiksuotas asmuo, vedantis šunį be pavadėlio. Atsižvelgdamas į Jūsų pateiktą informaciją, kad šis asmuo gyvena name [...], siekdamas nustatyti asmens tapatybę ir jį apklausti, Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas atliko patikrinimus. Per daugkartinius patikrinimus, vykdytus nuo 2019 m. sausio 23 d., buto durų niekas neatidarė, sutikti kaimynai negalėjo suteikti informacijos, kuri leistų nustatyti ir surasti ieškomą asmenį, todėl pareigūnas neturėjo galimybės nustatyti Jūsų pateiktuose [...] vaizdo įrašuose užfiksuoto asmens tapatybės.

Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas 2019 m. sausio 23, 24 ir 30 d., 2019 m. vasario 5 ir 13 d. atliko daugkartinius patikrinimus ties pastatu [...], siekdamas nustatyti Jūsų pateiktuose vaizdo įrašuose užfiksuotus asmenis, tačiau pareigūnui nepavyko nustatyti asmenų, panašių į Jūsų pateiktuose vaizdo įrašuose matomus asmenis, ar asmenų, mačiusių vaizdo įrašuose užfiksuotus faktus. Nenustačius kaltų asmenų, nebuvo galimybės patraukti jų administracinėn atsakomybėn.

Jūsų pateiktame 2018 m. gruodžio 15 d. 11.13 val. vaizdo įrašė užfiksuotam asmeniui pareigūnas 2019 m. sausio 17 d. surašė administracinio nusižengimo protokolą [...] už nusižengimą, numatytą Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – LR ANK) 346 straipsnio 3 dalyje, nes asmuo pakartotinai pažeidė Gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašo [...] 44 punkto reikalavimus [...]. Bylą dėl LR ANK 346 straipsnio 3 dalies pažeidimo 2019 m. kovo 4 d. 14 val. nagrinės Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Administracinės veiklos skyriaus Administracinių

bylų nagrinėjimo poskyrio vyriausiasis specialistas Ramūnas Sabaliauskas. Posėdis vyks Savivaldybės administracijos pastate Konstitucijos pr. 3, 221 kabinete. [...] turite teisę atvykti ir stebėti bylos nagrinėjimą. Pareigūnas nenustatė Tvarkymo ir švaros taisyklių [...] pažeidimų, todėl nebuvo pagrindo pradėti administracinę teiseną dėl LR ANK 366 straipsnio pažeidimo.

LR ANK 608 straipsnio 3 dalis nustato, kad „administracinio nusižengimo protokolas surašomas dviem egzemplioriais; vienas protokolo egzempliorius nedelsiant įteikiamas, o šio kodekso 611 straipsnyje numatytais atvejais nusiunčiamas administracinėn atsakomybėn traukiamam asmeniui. Administracinio nusižengimo protokolo kopija (nuorašas), laikantis asmens duomenų teisinės apsaugos reikalavimų, taip pat įteikiama arba siunčiama nukentėjusiajam“.

Pagal LR ANK 570 straipsnio 3 dalį surašius administracinio nusižengimo protokolą teisė susipažinti su visa pareigūnų atlikto tyrimo medžiaga, bylos medžiaga, pateikta bylos nagrinėjimo metu, turi administracinėn atsakomybėn traukiamas asmuo, nukentėjusysis ar jų atstovai. Pagal LR ANK 578 straipsnio 1 dalį nukentėjusiuoju administracinio nusižengimo byloje laikomas fizinis arba juridinis asmuo, kuriam administraciniu nusižengimu padaryta fizinė, turtinė ar neturtinė žala. Asmuo pripažįstamas nukentėjusiuoju administracinį nusižengimą tiriančio pareigūno sprendimu, kuris įforminamas įrašu administracinio nusižengimo protokole, arba administracinio nusižengimo byla ne teismo tvarka nagrinėjančios institucijos (pareigūno) nutarimu ar teismo nutartimi.

Jūs nebuvote pripažinta nukentėjusiąja dėl administracinio nusižengimo, už kurį asmuo patrauktas atsakomybėn pagal LR ANK 346 straipsnio 3 dalį, todėl nebuvo ir nėra teisinio pagrindo pateikti Jums administracinio nusižengimo protokolo kopijos.

Atsižvelgdami į skundų tęstinumą, Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnai ir ateityje organizuos patikrinimus [...] gatvėje, prevenciškai informuos šunis vedžiuojančius asmenis apie gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus ir atsakomybę už jų nesilaikymą, o nustatę nusižengimus, spręs dėl kaltų asmenų patraukimo administracinėn atsakomybėn. [...].“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Prieš pradėdant nagrinėti Pareiškėjos Seimo kontrolieriui pateiktame Skunde nurodytas aplinkybes, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Seimo kontrolierė, gavusi Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 17 d. skundą, 2018 m. gruodžio 3 d. raštu Nr. 4D-2018/2-1536/3D-3254 Pareiškėją informavo apie tai, kad Seimo kontrolieriai tiria skundus dėl galimų pažeidimų viešojo administravimo srityje, todėl Seimo kontrolierė nevertins priimtų administracinės procedūros sprendimų teisėtumo ir pagrįstumo, nes minėti sprendimai skundžiami administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui; nenagrinės viešojo administravimo srities ginčų, nes minėtus ginčus sprendžia administraciniai teismai; nenagrinės skundų civilinės teisės pažeidimų srityje, nes civilinės teisės gina bendrosios kompetencijos teismas.

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau išdėstyta, *Seimo kontrolierė tyrė ir šioje pažymoje vertino tik tas Pareiškėjos Skunde nurodytas aplinkybes, kurios susijusios su viešuoju administravimu.*

6. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 ir 20 straipsniais, Seimo kontrolierė kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama pateikti informaciją, susijusią su Skundo aplinkybėmis.

7. Savivaldybė 2019 m. sausio 14 d. raštu informavo:

„[...] Prie Pareiškėjos 2018 m. rugsėjo 10 ir 17 d. skundų [...] ir 2018 m. rugsėjo 17 d. buvo pridėtos trys pastato fasado elementų nuotraukos. 2018 m. rugsėjo 12 d. raštu [...] Pareiškėja nurodė atsisakanti atvykti apklausai ir pareikalavo naudojantis gyvūnų augintinių registro duomenimis apklausti [...] ir aplinkinėse gatvėse, visų pirma [...], gyvenančius šunų savininkus.

[...]

Siekdama *nustatyti asmenis, galimai pažeidžiančius gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus*, Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Administracinės veiklos skyriaus Organizavimo poskyrio darbuotoja atliko paiešką valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras tvarkomame Lietuvos Respublikos gyvūnų augintinių registre. Paieška gyvūnų augintinių registre galima pagal gyvūno laikytoją arba augintinio rūšį, veislę, mikroschemos numerį. Galimybės atlikti paiešką pagal adresą nėra. Atlikus paiešką pagal atskiras šunų veisles (numanomas iš anksčiau Pareiškėjos pateiktų vaizdo įrašų), nustatyti šie gyvenamieji namai [...] ir aplinkinėse gatvėse, kuriuose yra laikomi registruoti gyvūnai augintiniai [...]. Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas šių gyvenamųjų namų laiptinių skelbimų lentose pritvirtino informaciją apie gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Tikrindamas Pareiškėjos 2018 m. rugsėjo 10 ir 17 d. skunduose pateiktą informaciją, Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas 2018 m. rugsėjo 11, 12, 13, 14, 15, 18, 20, 26, 27 ir 30 d., 2018 m. spalio 2 ir 3 d. atliko daugkartinius patikrinimus ties pastatu [...], tačiau *gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimų nenustatė*. [...].

[...] Siekdami surinkti informaciją, kuri *leistų nustatyti skundžiamus administracinius nusižengimus ties pastatu [...] darančius asmenis*, išsiaiškinti paros laiką, kuriuo skunduose minimi administraciniai nusižengimai labiausiai tikėtini, taip pat pro pastatą [...] vedamų šunų veisles, kvietėme Pareiškėją atvykti apklausai (*pridedami 2018 m. kovo 22 d., 2018 m. balandžio 10 d. ir 2018 m. lapkričio 23 d. parodymų protokolai*). Atsižvelgdami į apklausų rezultatus, patikslinome Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnų atliekamų patikrinimų vietoje laiką [...].

[...]

Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas per patikrinimą 2018 m. gruodžio 6 d. 8.20 val. ties pastatu [...] taip pat užfiksavo asmenį, vedusį šunį be pavadėlio, ir *surašė šiam asmeniui nutarimą dėl administracinio nusižengimo* [...] už nusižengimą, numatytą kodekso 346 straipsnio 1 dalyje, nes asmuo pažeidė Gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašo [...] 44 punkto reikalavimus (šunys bendrojo naudojimo patalpose, viešose vietose vedžijami (vedami) laikant už pavadėlio ir su antsnukiu ar be jo).

2018 m. gruodžio 17 d. Pareiškėja pateikė skundą [...] su vaizdo įrašais, kuriuose užfiksuotas galimai tas pats asmuo, kuriam Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas per patikrinimą 2018 m. gruodžio 6 d. surašė nutarimą dėl administracinio nusižengimo [...]. Vaizdo įrašė matyti, kad šuo vedamas be pavadėlio. Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyriaus pareigūnas telefonu susisiekė su šiuo asmeniu, siekdamas susitarti dėl atvykimo į Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyrių, tačiau asmuo tai padaryti kategoriškai atsisakė. Asmeniui 2019 m. sausio 9 d. išsiųstas šaukimas [...] atvykti į Savivaldybės administracijos Saugaus miesto departamento Viešosios tvarkos skyrių, kur bus sprendžiama *dėl kalto asmens patraukimo administracinėn atsakomybėn*.

[...].“

8. Kartu su 2018 m. lapkričio 2 d. raštu Savivaldybė Seimo kontrolieriui, be kita ko, pateikė:

8.1. 2018 m. kovo 22 d., balandžio 10 d., lapkričio 23 d. **parodymų protokolų** kopijas.

Protokoluose Pareiškėja, kaip administracinio nusižengimo liudytoja, teikia parodymus dėl jos užfiksuotų administracinių nusižengimų.

Protokoluose nurodytos Administracinių nusižengimų kodekso nuostatos dėl liudytojų pareigų ir atsakomybės, su kuriomis pasirašytinai buvo supažindinta Pareiškėja;

8.2. **elektroninių pranešimų tarnybinės veiklos klausimais** kopijas; pranešimuose užfiksuoti patikrinimų pagal Pareiškėjos skundus rezultatai;

8.3. **Pareiškėjos 2018 m. spalio 22 d. skundo papildymo rašto**, adresuoto Savivaldybės administracijai, kopiją. Skundo papildymo rašte nurodyta:

„X [...] skundžia Vilniaus miesto savivaldybės administracijos [...] neteisėtus veiksmus, kuriais Savivaldybės be teisinio pagrindo jau ne pirmą kartą atsisakė [...] atvažiuoti fiksuoti pažeidimą, adresu [...] [...].

[...] prašau Savivaldybės administracijos direktorių: 1) įpareigoti Saugaus miesto departamentą nutraukti neteisėtus veiksmus [...], iširti pažeidimus, nustatyti pažeidėjus, juos nubausti. [...] 2) įpareigoti Saugaus miesto departamentą nustatyti pažeidėją [...].“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

9. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai:

9.1. **Seimo kontrolierių įstatymo:**

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje“;

13 straipsnis – „1. Pareiškėjas turi teisę pateikti Seimo kontrolieriui skundą dėl pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo, jei mano, kad tuo buvo pažeistos jo teisės ir laisvės“;

20 straipsnis – „3. Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas (adresuojama), ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių. Informacija Seimo kontrolieriui pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos“;

22 straipsnis – „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; 2) atmesti skundą; 3) nutraukti skundo tyrimą. [...] 3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

9.2. **Administracinių bylų teisenos įstatymo:**

3 straipsnis – „1. Administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus. 2. Teismas [...] nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar teisės aktas arba veiksmas (neveikimas) neprieštarauja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo įgaliojimus“;

5 straipsnis – „1. Kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas“;

17 straipsnis – „1. Administraciniai teismai sprendžia bylas dėl: [...] 2) savivaldybių administravimo subjektų priimtų teisės aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl šių

subjektų vilkinimo atlikti veiksmus; [...]“;

23 straipsnis – „1. Skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto teisės akto ar veiksmo (neveikimo), taip pat dėl viešojo administravimo subjekto vilkinimo atlikti veiksmus turi teisę paduoti asmenys, taip pat kiti viešojo administravimo subjektai, įskaitant valstybės tarnautojus ir pareigūnus, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti“;

29 straipsnis – „1. Jeigu specialus įstatymas nenustato kitaip, skundas (prašymas, pareiškimas) administraciniam teismui paduodamas per vieną mėnesį nuo skundžiamo teisės akto paskelbimo arba individualaus teisės akto ar pranešimo apie veiksmą (atsisakymą atlikti veiksmus) įteikimo suinteresuotai šaliai dienos.“

9.3. Vietos savivaldos įstatymo:

6 straipsnis – „3 Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: [...] 6) sanitarijos ir higienos taisyklių tvirtinimas ir jų laikymosi kontrolės organizavimas, švaros ir tvarkos viešose vietose užtikrinimas; [...]“

9.4. Viešojo administravimo įstatymo:

2 straipsnis – „Viešasis administravimas – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas“;

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

9.5. Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo:

3 straipsnis – „10. Savivaldybių administracijos: [...] 2) vadovaudamosi Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos patvirtintu gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašu, tvirtina gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse taisykles ir kontroliuoja, kaip jos įgyvendinamos“;

20 straipsnis – „2. Gyvūnų laikytojai privalo: [...] 3) užtikrinti, kad jų laikomi gyvūnai nekeltų grėsmės žmonių, kitų gyvūnų gyvybei, sveikatai ar turtui; 4) nepažeisti kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų“;

21 straipsnis – „1. Šio įstatymo reikalavimus pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. 2. Šio įstatymo vykdymą kontroliuojančių institucijų pareigūnai turi teisę: [...] 4) taikyti administracinio poveikio priemones; [...]“

9.6. Administracinių nusižengimų kodekso (ANK):

5 straipsnis – „Administracinis nusižengimas yra šiame kodekse uždrausta kaltininko padaryta pavojinga veika (veikimas arba neveikimas), atitinkanti administracinio nusižengimo, už kurį numatyta administracinė nuobauda, požymius“;

346 straipsnis – „1. Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kitų gyvūnų gerovės ir apsaugos, atskirų rūšių gyvūnų ženklavimo ir registravimo reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą nuo trisdešimt iki vieno šimto dvidešimt eurų. 2. Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kitų gyvūnų gerovės ir apsaugos, atskirų rūšių gyvūnų ženklavimo ir registravimo reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas, sukėlęs grėsmę asmens turtui, sveikatai ar gyvybei, užtraukia baudą nuo penkiasdešimt iki vieno šimto dvidešimt eurų. 3. Šio straipsnio 1, 2 dalyse numatyti administraciniai nusižengimai, padaryti pakartotinai, užtraukia baudą nuo vieno šimto

dvidešimt iki dviejų šimtų trisdešimt eurų. 4. Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir kitų gyvūnų gerovės ir apsaugos, atskirų rūšių gyvūnų ženklavimo ir registravimo reikalavimus reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas, dėl kurio atsirado žalos asmens sveikatai ar turtui, užtraukia baudą nuo vieno šimto penkiasdešimt iki trijų šimtų eurų“;

366 straipsnis – „1. Savivaldybių tarybų patvirtintų tvarkymo ir švaros taisyklių pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą nuo dvidešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų“;

563 straipsnis – „Administracinių nusižengimų teisenos paskirtis yra greitai ir objektyviai, visapusiškai ir išsamiai ištirti administracinius nusižengimus, tinkamai taikyti įstatymus, patraukti kaltuosius asmenis administracinėn atsakomybėn sumažinant valstybės prievartos priemonių naudojimą, užtikrinti, kad paskirtos administracinės nuobaudos ir administracinio poveikio priemonės būtų laiku įvykdytos“;

564 straipsnis – „1. Veikų, už kurių padarymą atsakomybė nustatyta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse, tyrimas ir bylų nagrinėjimas vyksta pagal šiame kodekse nustatytas taisykles“;

589 straipsnis – „Administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo šių institucijų pareigūnai: [...] 82) savivaldybių administracijų – dėl šio kodekso [...] 346, [...] 366 [...] straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų“;

590 straipsnis – „1. Pareigūnai, atlikdami įstatymų įgyvendinimo kontrolę ar kitas teisės aktuose nustatytas funkcijas, administracinių nusižengimų teiseną pradeda vadovaudamiesi šiuo kodeksu ir jų veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Dėl administracinio nusižengimo teisenos pradžios specialus procesinis dokumentas nerašomas. 2. Administracinio nusižengimo teiseną taip pat gali būti pradėta gavus pranešimą, aktą ar kitokį dokumentą, kuriuo asmuo, kuris nėra pareigūnas, užfiksavo administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos padarymą, arba šio kodekso 611 straipsnio 4 dalyje nustatytais atvejais automatiškai Administracinių nusižengimų registre suformuojant administracinio nusižengimo protokolą ar pranešimą apie administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos padarymą“;

591 straipsnis – „Administracinių nusižengimų teiseną negali būti pradėta, o pradėtoji turi būti nutraukta, kai: 1) padaryta veika neturi administracinio nusižengimo požymių; [...]“;

593 straipsnis – „1. Administracinius nusižengimus tiriantys pareigūnai turi teisę atlikti šiuos veiksmus: 1) apklausti asmenis, įtariamus administracinių nusižengimų padarymu, nukentėjusiuosius, liudytojus arba paimti iš šių asmenų rašytinius parodymus; 2) atlikti įvykio vietas, patalpų, vietovių, daiktų ir dokumentų apžiūras“;

615 straipsnis – „1. Administracinių nusižengimų bylas ne teismo tvarka nagrinėja šio kodekso 589 straipsnyje nurodytos institucijos, kurių pareigūnai atliko administracinio nusižengimo tyrimą ir surašė administracinio nusižengimo protokolą“;

619 straipsnis – „1. Ne teismo tvarka išnagrinėjęs administracinio nusižengimo bylą, pareigūnas priima vieną iš šių nutarimų: 1) skirti administracinę nuobaudą; 2) nutraukti administracinio nusižengimo teiseną; 3) motyvuotai perduoti bylos nagrinėjimą kitai institucijai, kurios pareigūnas įgaliotas nagrinėti administracinio nusižengimo bylą, ar teismui. 2. Nutarimas nutraukti administracinio nusižengimo teiseną gali būti priimamas, kai yra bent viena iš šio kodekso 591 straipsnyje ir 592 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių“;

621 straipsnis – „Šio kodekso 615 straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų nutarimus administracinių nusižengimų bylose apylinkės teismui gali apskųsti asmuo, dėl kurio atitinkamas nutarimas priimtas, nukentėjusysis (ar jų atstovai)“;

622 straipsnis – „2. Skundas dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje paduodamas per šį nutarimą priėmusią instituciją“;

623 straipsnis – „Skundas dėl ne teismo tvarka priimto nutarimo administracinio nusižengimo byloje gali būti paduotas per dvidešimt kalendorinių dienų nuo nutarimo kopijos

(nuorašo) išsiuntimo ar išdavimo dienos. Jeigu šis terminas praleistas dėl svarbių priežasčių, jį pareiškėjo prašymu rašytinio proceso tvarka gali atnaujinti apylinkės teismas.“

9.7. Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo:

3 straipsnis – „1. Dokumentas – institucijos veikloje užfiksuota informacija ar jos dalis, nepaisant jos pateikimo būdo, formos ir laikmenos, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis“;

4 straipsnis – „1. Institucijos privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams (toliau – pareiškėjas) dokumentus, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus“;

12 straipsnis – „1. Pareiškėjas, norėdamas gauti dokumentus, kreipiasi į instituciją ir pateikia prašymą. [...] 4. Institucija, nustačiusi, kad pareiškėjo prašyme nurodyti duomenys yra neišsamūs ar netikslūs, per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos kreipiasi į pareiškėją, kad šis patikslintų prašymą, ir nurodo, kokių duomenų prašyme nepakanka ir kur juos gauti, o kai prašyme pateikti duomenys netikslūs, išaiškina pateiktų duomenų netikslumus ir kaip juos pašalinti“;

14 straipsnis – „1. Jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip, institucija nagrinėja pareiškėjo prašymą ir pareiškėjui pateikia dokumentus ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Jeigu pareiškėjo buvo paprašyta patikslinti ar papildyti prašymą, prašymo nagrinėjimo ir dokumentų pateikimo terminas skaičiuojamas nuo patikslinto ar papildyto prašymo gavimo institucijoje dienos“;

15 straipsnis – „1. Institucija atsisako pateikti pareiškėjui dokumentus, jeigu: [...] 4) šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka paprašius patikslinti ir (ar) papildyti prašymą, pareiškėjas jo nepatikslinka arba patikslinto prašymo turinys yra nekonkretus; [...]. 2. Jeigu institucija nustato šio straipsnio 1 dalyje nurodytus atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui pagrindus, ji per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos priima sprendimą dėl atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui. Nustačiusi, kad yra pagrindas atsisakyti pateikti jam dokumentus, institucija kitą darbo dieną nuo sprendimo priėmimo apie tai privalo pranešti pareiškėjui, nurodyti teisinį pagrindą ir informuoti apie šio sprendimo apskundimo tvarką.“

9.8. Gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2013 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. B1-336 (toliau vadinama – Aprašas) (su vėlesniais pakeitimais):

1 punktas – „1. Gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato gyvūnų laikytojų pareigas, draudžiamus veiksmus, bendruosius ir specialiuosius reikalavimus gyvūnų laikymui ir priežiūrai, gyvūnų augintinių, šeimininkų ir bepraežiūrių gyvūnų laikymo ir priežiūros reikalavimus savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse“;

7 punktas – „Gyvūnų laikytojas, be Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme nurodytų pareigų, turi: [...] 7.3. užtikrinti, kad viešosiose vietose [...] gyvūnai nebūtų paliekami be priežiūros ir (ar) laikomi. Gyvūnui priteršus viešojoje vietoje [...] gyvūno laikytojas nedelsdamas turi surinkti gyvūnų ekskrementus ar kitus gyvūno paliktus teršalus“;

8 punktas – „Asmenims, be Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme nurodytų draudžiamų veiksmų, draudžiama: [...] 8.2. vedžioti gyvūnus vaikų žaidimų aikštelėse, sporto aikštynuose, stadionuose“;

44 punktas – „44. Šunis rekomenduojama vedžioti savivaldybės administracijos įrengtose gyvūnų vedžiojimo aikštelėse, jei jos yra, kitais atvejais – laukymėse, parkų pakraščiuose, kitose rečiau žmonių lankomose vietose. [...] Jei šuns laikytojas, vedžiodamas savo augintinį uždaroje gyvūnų vedžiojimo aikštelėje, gali užtikrinti, kad jo šuo nekels grėsmės kitiems gyvūnams ir žmonėms bei nepabėgs iš aikštelės, šuo gali būti be pavadėlio ir (ar) antsnukio. Asmenys, gyvūnų

vedžiojimo aikštelėse vedžiojantys šunis, turi surinkti jų šunų paliekamus ekskrementus ir kitus teršalus. [...] Kiti šunys bendrojo naudojimo patalpose, viešose vietose vedžijami (vedami) laikant už pavadėlio ir su antsnukiu ar be jo. Šunį vedantis asmuo turi užtikrinti, kad šuo nekels grėsmės žmonėms ir kitiems gyvūnams. Jei šalia yra žmonių ar gyvūnų, pavadėlis turi būti sutrumpinamas tiek, kad šuo nekeltų grėsmės žmonėms ir kitiems gyvūnams“;

54 punktas – „54. Savivaldybių administracijos kontroliuoja, kaip yra įgyvendinamos gyvūnų laikymo savivaldybės teritorijos gyvenamosiose vietovėse taisyklės. Savivaldybių administracijos, įgyvendindamos gyvūnų gerovės ir apsaugos reikalavimus, bendradarbiauja su teritorinėmis VMVT ir policija.“

9.9. Gyvūnų laikymo Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje taisyklių, patvirtintų Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. 30-2001 (toliau vadinama – Gyvūnų laikymo taisyklės) (su vėlesniais pakeitimais):

1 punktas – „Gyvūnų laikymo Vilniaus miesto savivaldybės teritorijoje taisyklės (toliau – Taisyklės) galioja visoje Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) teritorijoje“;

2 punktas – „Taisyklėse numatyti gyvūnų laikymo ir priežiūros [...], gyvūnų vedžiojimo aikštelių įrengimo reikalavimai“;

5 punktas – „Gyvūnų laikytojai privalo: [...] 5.3. veddami, vedžiodami, važnyčiodami arba būdami su gyvūnais viešojoje vietoje, kitam asmeniui priklausančioje žemės valdoje, turėti reikiamas priemones (maišelius, semtuvus ar kitas tinkamas priemones) ekskrementams surinkti; 5.4. užtikrinti, kad gyvūnai nekeltų grėsmės, nedarytų žalos asmenų sveikatai, gyvybei, nuosavybei, aplinkai, nepažeistų kitų asmenų teisių ar teisėtų interesų, nesužeistų kitų gyvūnų; 5.5. įgyvendindami nuosavybės teisę į gyvūną, laikytis gyvūnų apsaugą ir jų laikymą nustatančių įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, o Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka atlyginti gyvūnų padarytą žalą“;

56 punktas – „Kaip laikomasi Taisyklių, kontroliuoja Savivaldybės administracijos padaliniai, policija, Vilniaus valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba bei kitos Lietuvos Respublikos įstatymais įgaliosios institucijos.“

9.10. Tvarkymo ir švaros taisyklių, patvirtintų Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011 m. lapkričio 23 d. sprendimu Nr. 1-326 (toliau vadinama – Tvarkymo ir švaros taisyklės) (su vėlesniais pakeitimais):

1 punktas – „Tvarkymo ir švaros taisyklės (toliau – Taisyklės) galioja visoje Vilniaus miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) teritorijoje. Jų privalo laikytis visi fiziniai ir juridiniai asmenys (toliau – asmenys). Įgyvendindami Taisyklių reikalavimus, asmenys privalo elgtis sąžiningai, vadovautis protingumo, geros moralės ir atsakomybės principais, nepažeisti visuomenės ir valstybės interesų, kitų asmenų teisių ir laisvių“;

15 punktas – „Draudžiama: [...] 15.6. [...] teršti ar kitaip terlioti ant [...] pastatų, tvorų ir kitų statinių ar atskirų jų dalių (sienų, durų, langų ir kt.), išskyrus Savivaldybės administracijos direktoriaus nustatytas vietas“;

42 punktas – „Taisyklių laikymosi kontrolę užtikrina Savivaldybės administracijos ir policijos pareigūnai.“

9.11. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, *25 punktas* – „Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

10. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytais galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų. [...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas atsakingo valdymo principas. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...] taip pat teisės aktuose reglamentavus piliečių prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą ir kt.“ (Konstitucinio Teismo 1999 m. gegužės 11 d. nutarimas, 2004 m. lapkričio 5 d. išvada).

11. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

11.1. „[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą [...]. Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo [...] 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, [...], taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. [...] kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-1605/2012);

11.2. „VAĮ 15 straipsnio 1 dalies 5 punkte, kaip viena iš administracinių paslaugų, yra įstatymų nustatytos viešojo administravimo subjekto informacijos teikimas asmenims. Asmens prašymas suteikti VAĮ 15 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nustatytas administracines paslaugas nėra susijęs su asmens teisių pažeidimu, todėl yra nagrinėjamas ne pagal administracinės procedūros taisykles, nustatytas VAĮ 19–36 straipsniuose, bet pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintas Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisykles [...]“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. kovo 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A63-1446/2012, 2013 m. vasario 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-334/2013, ir kt.);

11.3. „[...] teisėjų kolegija akcentuoja, kad ginčo pobūdį apsprendžia ne atsakovas, o teisinių santykių, iš kurių kyla ginčas, prigimtis ir pobūdis, todėl ne kiekvienas šios institucijos priimamas aktas gali būti skundžiamas administraciniam teismui. [...] organų, atsakingų už administracinių teisės pažeidimų protokolų surašymą, sprendimai, priimti sprendžiant klausimus, susijusius su patraukimu administracinėn atsakomybėn, peržiūrėti, t. y. įvertinamas jų teisėtumas ir pagrįstumas, vadovaujantis ATPK įtvirtintomis proceso teisės normomis, o ne ABTĮ nustatyta tvarka“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2004 m. gruodžio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A4-912/2004);

11.4. „Administracinio teisės pažeidimo bylos tyrimas pradedamas gavus informacijos

apie padarytą administracinę teisės pažeidimą bei surinkus pakankamai duomenų, patvirtinančių, kad buvo padarytas administracinis teisės pažeidimas, numatytas konkrečiame ATPK straipsnyje. Konstatavus, kad minėtos sąlygos įvykdytos, surašomas administracinio teisės pažeidimo protokolas, išskyrus tuos ATPK aptartus atvejus, kai protokolas nesurašomas. Priešingu atveju, t. y. tyrimo metu nesurinkus pakankamai duomenų, patvirtinančių teisės pažeidimo faktą, arba paaiškėjus, kad nėra administracinio teisės pažeidimo sudėties elemento, tyrimas negali būti tęsiamas. ATPK 250 straipsnyje numatytos aplinkybės, kurioms esant administracinio teisės pažeidimo bylos teiseną negali būti pradėta, o pradėtoji turi būti nutraukta. Viena tokių aplinkybių – kai nėra administracinio teisės pažeidimo įvykio ir sudėties (ATPK 250 str. 1 p.). Taigi, administracinio teisės pažeidimo tyrimas yra svarbi administracinio teisės pažeidimo teisenos stadija, nuo kurios priklauso, kaip kokybiškai ir operatyviai bus toliau nagrinėjama administracinio teisės pažeidimo byla. [...] Taigi konstatuoti tam tikro fakto buvimą ar nebuvimą galima tik remiantis byloje surinktų įrodymų visuma, o ne atskirais įrodymais. Nustatant teisiškai reikšmingas aplinkybes, turi būti įvertintas surinktų įrodymų pakankamumas, jų nuoseklumas, galimi jų prieštaravimai, logiškumas, atitinkamų duomenų nurodymo aplinkybės, įrodymų šaltinių patikimumas“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. liepos 26 d. nutartis administracinėje byloje N575-495/2012);

11.5. „Pažymėtina, kad iš esmės skiriasi administracinių pažeidimų teisenos ir viešojo administravimo sampratos, jų turinys ir pagrindiniai elementai: 1) subjektai – viešojo administravimo sistemoje dalyvauja visos valstybinio administravimo ir savivaldybių administravimo institucijos, įstaigos, tarnautojai; nevyriausybinės organizacijos, kurioms suteikti viešojo administravimo įgaliojimai; taip pat asmenys (fiziniai ar fizinių asmenų grupė, juridiniai asmenys, asmenys, neturintys juridinio asmens teisių), kurių interesus liečia viešojo administravimo subjektų priimami sprendimai, aktai, veiksmai [...]. Administracinių teisės pažeidimų teisenoje dalyvaujantys subjektai yra specifiniai, t. y. viena vertus, pareigūnai ar institucijos, kurioms įstatymai suteikia teisę nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas, o kita vertus, asmenys, padarę administracinės teisės pažeidimus ir traukiami administracinę atsakomybę; 2) uždaviniai – viešojo administravimo uždaviniai sietini su veikla, kuria įgyvendinami įstatymai, priimant administracinius aktus, sprendimus, nagrinėjant asmenų prašymus, skundus. Administracinių teisės pažeidimų teiseną siekiama nutraukti asmenų neteisėtą veiklą, patraukti asmenis, padariusius pažeidimus, atsakomybę, taip užtikrinant viešąją tvarką, saugant ir ginant kitų asmenų teises, užkertant kelią teisės pažeidimams ir pan. Administracinių teisės pažeidimų teiseną iš esmės nuo viešojo administravimo skiriasi savo prigimtimi, kadangi ja yra įgyvendinamos valstybės nustatytos tam tikros prievartos priemonės subjektams, pažeidžiantiems įstatymais ir viešojo administravimo subjektų aktais nustatytas privalomas elgesio taisyklės; 3) principai – VAĮ nurodyti tokie viešojo administravimo principai: įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcionalumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, tarnybinio bendradarbiavimo [...]. Administracinių pažeidimų teisei taikytini ne tik bendrieji administracinės teisės principai (įskaitant ir VAĮ nurodytus teisėtumo, objektyvumo, proporcionalumo principus), bet ir specialieji principai: įstatymo, švelninančio atsakomybę, galiojimo atgal; procesinio veiksmo atlikimo metu galiojančių procesinių teisės normų taikymo ir kt.; 4) reglamentavimas – kaip minėta, viešojo administravimo veikla yra reglamentuojama VAĮ normomis, kurios nustato subjektus, principus, administravimo ir viešųjų paslaugų teikimo bei institucijų vidaus administravimo pagrindus, taip pat asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūrą (VAĮ 2 straipsnio 1 dalis), o administracinio pažeidimo teiseną iš esmės yra reglamentuojama ATPK normomis, kurios apibrėžia asmens patraukimo atsakomybę, bylos iškėlimo, administracinio pažeidimo tyrimo, bylos nagrinėjimo ir kt. procedūras, taip pat teisenoje dalyvaujančius subjektus; administracinių teisės pažeidimų bylose priimamus sprendimus, jų įforminimą, apskundimą, vykdymą; [...]. Išdėstyti argumentai leidžia daryti išvadą, kad

administracinių teisės pažeidimų teiseną ir joje dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą, todėl [...] VAI nuostatos netaikytinos“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2003 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A4-689-03);

11.6. „Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo plenarinė sesija 2003 m. gruodžio 15 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A4-689-03 konstatavo, kad administracinių teisės pažeidimų teiseną ir joje dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą, administracinių teisės pažeidimų teisenoje dalyvaujantys subjektai yra specifiniai, administracinio pažeidimo teiseną iš esmės reglamentuoja Administracinių teisės pažeidimų kodekso normos, apibrėžiančios asmens patraukimo atsakomybėn, bylos iškėlimo, administracinio pažeidimo tyrimo, bylos nagrinėjimo ir kitas procedūras, taip pat teisenoje dalyvaujančius subjektus, administracinių teisės pažeidimų bylose priimamus sprendimus, jų įforminimą, apskundimą, vykdymą. Remdamasis minėta plenarinės sesijos nutartimi, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2004 m. gruodžio 21 d. nutartyje (administracinė byla Nr. A4-912-2004) konstatavo, jog organų, atsakingų už administracinių teisės pažeidimų protokolų surašymą, sprendimai, priimti sprendžiant klausimus, susijusius su patraukimu administracinėn atsakomybėn, turėtų būti peržiūrimi, t. y. įvertinamas jų teisėtumas ir pagrįstumas, vadovaujantis Administracinių teisės pažeidimų kodekse įtvirtintomis procesinėmis teisės normomis, o ne Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka, kuria pagal šio įstatymo 3 straipsnį sprendžiami ginčai dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. spalio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. N146-1582/08).

Tyrimo išvados

12. Seimo kontrolierė, įvertinusi Pareiškėjos Skunde nurodytas aplinkybes, teisinį reglamentavimą, pacituotą šios pažymos 9 punkte, teismų praktiką, pacituotą šios pažymos 10 ir 11 punktuose, ir tyrimo metu nustatytas aplinkybes, tyrimo išvadas pateikia šiomis dalimis:

12.1. dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant teisės aktų pažeidimo klausimą bei taikant pažeidėjams administracinę atsakomybę;

12.2. dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo, nagrinėjant Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 7 d. prašymą;

12.3. dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo, nagrinėjant Pareiškėjos 2019 m. sausio 23 d. skundą.

Dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant teisės aktų pažeidimo klausimą bei taikant pažeidėjams administracinę atsakomybę

13. Pareiškėja ne kartą (2018 m. rugsėjo 17 d., spalio 10 d. ir 22 d., lapkričio 19 d. ir kt. dienomis) kreipėsi į Savivaldybės administraciją, nurodydama, kad šunų savininkai atlieka neteisėtus veiksmus, t. y., leidžia šunims viešoje vietoje – gatvėje – šlapintis ant Vilniaus miesto [...] namo (pastato) sienų. Pareiškėja reikalavo Savivaldybės administracijos imtis priemonių nutraukti teisę pažeidžiančius veiksmus, uždrausti juos ateityje bei, vadovaujantis ANK, nustatyti pažeidėjus ir pritaikyti jiems ANK straipsniuose numatytą nuobaudą (šios pažymos 4.1, 4.3, 8.3 punktai).

14. Pareiškėja Skunde Seimo kontrolieriui rašo, kad Savivaldybės administracija „nevykdo, nesilaiko, netaiko, todėl ir neįgyvendina Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir

apsaugos įstatymo, poįstatyminių aktų, reglamentuojančių gyvūnų laikymą ir priežiūrą viešoje vietoje“, „neužtikrina atsakomybės neišvengiamumo už teisinių reikalavimų pažeidimus“, „nepagrįstai atsisako spręsti Savivaldybės kompetencijai priklausančią dalyką, [...] vilkina nurodytų pažeidimų šalinimą“, „neteisingai ir neteisėtai taiko Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso“ nuostatas, „netiria ir nebaudžia pažeidėjų“ (šios pažymos 2 punktą).

15. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio nuostatomis, *švaros ir tvarkos viešose vietose užtikrinimas* yra Savivaldybės savarankiškoji funkcija (šios pažymos 9.3 punktą). Savivaldybės administracija užtikrina Tvarkymo ir švaros taisyklių, pagal kurias draudžiama teršti ar kitaip terlioti ant pastatų, tvorų ir kitų statinių ar atskirų jų dalių (sienų, durų, langų ir kt.), laikymosi kontrolę (šios pažymos 9.9 punktą). Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 3 straipsnio 10 dalies 2 punkte nustatyta, kad Savivaldybių administracijos tvirtina gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse taisyklės *ir kontroliuoja, kaip jos įgyvendinamos* (šios pažymos 9.5 punktą). Gyvūnų laikymo taisyklėse numatyti gyvūnų laikymo ir priežiūros reikalavimai, kurių privalo laikytis visi Savivaldybės teritorijoje esantys fiziniai ir juridiniai asmenys (šios pažymos 9.8 punktą). Taigi, Tvarkymo ir švaros taisyklėse bei Gyvūnų laikymo taisyklėse įtvirtintų reikalavimų laikymosi kontrolė yra Savivaldybės administracijos funkcija.

16. Pažymėtina, kad, be pirmiau minėtos funkcijos, ANK 589 straipsnyje Savivaldybės administracijos pareigūnams suteikti įgaliojimai pradėti administracinių nusižengimų teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus. Administracinius nusižengimus tiriantys pareigūnai turi teisę apklausti asmenis, įtariamus administracinių nusižengimų padarymu, nukentėjusiuosius ir liudytojus; atlikti įvykio vietos ir vietovių apžiūras (šios pažymos 9.6 punktą). Vadinasi, *Savivaldybės administracija vykdo ne tik viešojo administravimo funkcijas, tačiau turi įgaliojimų ir administracinių nusižengimų bylų procese.*

17. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, formuodamas vienodą administracinių teismų praktiką, pažymėjo, kad „ginčo pobūdį apsprendžia ne atsakovas [viešojo administravimo institucija], o *teisinių santykių, iš kurių kyla ginčas, prigimtis ir pobūdis*“ (šios pažymos 11.3 punktą). Taigi, yra svarbu nustatyti, kokie yra viešojo administravimo subjekto, t. y., Savivaldybės administracijos, skundžiamų veiksmų (neveikimo) prigimtis ir pobūdis.

18. Tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėja kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama nedelsiant imtis priemonių nutraukti teisę pažeidžiančius veiksmus ir uždrausti juos ateityje, nustatyti pažeidėjus bei, vadovaujantis ANK, surašyti jiems administracinių nusižengimų protokolus ir taikyti ekonomines sankcijas.

19. Iš Savivaldybės administracijos raštų, pateiktų Pareiškėjai ir Seimo kontrolierei, turinio nustatyta, kad Savivaldybės administracijos pareigūnai, reaguodami į Pareiškėjos skunduose nurodytas aplinkybes bei *siekdami „nustatyti asmenis, galimai pažeidžiančius gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus“ (siekdami „surinkti informaciją, kuri leistų nustatyti skundžiamus administracinius nusižengimus ties pastatu [...] darančius asmenis“), tikrino Pareiškėjos skunduose pateiktą informaciją apie galimus gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimus, atliko daugkartinius patikrinimus ties [...] pastatu, atliko paiešką valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro tvarkomame Lietuvos Respublikos gyvūnų augintinių registre, išaiškino Pareiškėjai nekaltumo prezumpcijos principą, įtvirtintą administracinių nusižengimų procese, asmenų patraukimo administracinę atsakomybę pagrindus bei administracinių nusižengimų sudėties elementus, atliko Pareiškėjos apklausą ir surašė apklausos parodymų protokolus (šios pažymos 4.2, 4.4 ir 7 punktai). Būtina pažymėti ir tai, jog, išanalizavus Pareiškėjos parodymų protokolų turinį, nustatyta, kad buvo naudojama *administracinių nusižengimų parodymų protokolo forma, Pareiškėja, kaip liudytoja, buvo supažindinta su liudytojo pareigomis ir atsakomybe pagal ANK.* Taigi, pirmiau minėtos aplinkybės leidžia **daryti išvadą, kad, siekiant nustatyti asmenis, galimai pažeidžiančius***

Tvarkymo ir švaros taisyklių bei gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, pagal Pareiškėjos skundą (skundus) Savivaldybės administracijoje buvo pradėta administracinių nusižengimų teiseną. Tai reiškia, kad Pareiškėjos skundžiami Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmai (neveikimas) nėra (nebuvo) atliekami vykdant viešojo administravimo srities funkcijas, o yra administracinio nusižengimo tyrimo veiksmai.

20. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pažymėjo, kad „administracinio teisės pažeidimo [šiuo metu – administracinio nusižengimo] bylos tyrimas pradedamas gavus informacijos apie padarytą administracinį teisės pažeidimą bei surinkus pakankamai duomenų, patvirtinančių, kad buvo padarytas administracinis teisės pažeidimas, numatytas konkrečiame ATPK [šiuo metu galiojantis teisės aktas – ANK] straipsnyje. Konstatavus, kad minėtos sąlygos įvykdytos, surašomas administracinio teisės pažeidimo protokolas, išskyrus tuos ATPK aptartus atvejus, kai protokolas nesurašomas. Priešingu atveju, t. y. tyrimo metu nesurinkus pakankamai duomenų, patvirtinančių teisės pažeidimo faktą, arba paaiškėjus, kad nėra administracinio teisės pažeidimo sudėties elemento, tyrimas negali būti tęsiamas. [...] Taigi, **administracinio teisės pažeidimo tyrimas yra svarbi administracinio teisės pažeidimo teisenos stadija**, nuo kurios priklauso, kaip kokybiškai ir operatyviai bus toliau nagrinėjama administracinio teisės pažeidimo byla“ (šios pažymos 11.4 punktas).

21. Kitoje byloje Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas konstatavo, kad administracinių teisės pažeidimų tyrimas ir nuobaudos skyrimas yra procesinė veikla, kurią reglamentuoja specialus įstatymas – ATPK. [...] Pažymėtina, kad **iš esmės skiriasi administracinių pažeidimų teisenos ir viešojo administravimo sampratos, jų turinys ir pagrindiniai elementai**: [...] Administracinių teisės pažeidimų teisejoje dalyvaujantys subjektai yra specifiniai [...]. Administracinių teisės pažeidimų teiseną iš esmės nuo viešojo administravimo skiriasi savo prigimtimi, kadangi ja yra įgyvendinamos valstybės nustatytos tam tikros prievartos priemonės subjektams, pažeidžiantiems įstatymais ir viešojo administravimo subjektų aktais nustatytas privalomas elgesio taisyklės; [...] administracinio pažeidimo teiseną iš esmės yra reglamentuojama ATPK normomis, kurios apibrėžia asmens patraukimo atsakomybėn, bylos iškėlimo, administracinio pažeidimo tyrimo, bylos nagrinėjimo ir kt. procedūras, taip pat teisejoje dalyvaujančius subjektus; administracinių teisės pažeidimų bylose priimamus sprendimus, jų įforminimą, apskundimą, vykdymą; [...] įgaliota institucija negali atlikti stebėjimų ir apibendrinti institucijų (pareigūnų), traukiančių administracinę atsakomybęn padariusius administracinius teisės pažeidimus asmenis bei nagrinėjančių administracinių teisės pažeidimų bylas, procesinės veiklos, nes tokios veiklos teisėtumo kontrolė yra griežtai reglamentuojama ATPK normomis ir ją gali vykdyti tik ATPK įvardyti subjektai. Išdėstyti argumentai leidžia daryti išvadą, kad **administracinių teisės pažeidimų teiseną ir joje dalyvaujantys subjektai nepatenka į viešojo administravimo sistemą** (šios pažymos 11.5 punktas).

22. Pagal Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punktą ir 17 straipsnio 4 dalį, skundo tyrimo metu paaiškėjus, kad skunde nurodytų aplinkybių tyrimas nepriklauso Seimo kontrolieriaus kompetencijai, tyrimas nutraukiamas.

23. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, bei į tai, kad Seimo kontrolierei nėra suteikti įgaliojimai vertinti Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmus (neveikimą) administracinių nusižengimų teisejoje, šios Skundo dalies **tyrimas nutraukiamas**.

24. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, vadovaujantis ANK nuostatomis, administracinio nusižengimo teiseną gali būti pradėta gavus pranešimą, aktą ar kitokį dokumentą, kuriuo asmuo, kuris nėra pareigūnas, užfiksavo administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos padarymą. Dėl administracinio nusižengimo teisenos pradžios specialus procesinis dokumentas nerašomas. Pradėta administracinių nusižengimų teiseną turi būti nutraukta, kai padaryta veika neturi administracinio nusižengimo požymių. Šiuo atveju priimamas nutarimas nutraukti

administracinio nusižengimo teiseną, kuris *gali būti skundžiamas apylinkės teismui* (šios pažymos 9.6 punktas).

25. Seimo kontrolierės tyrimo metu nustatyta, kad Savivaldybės administracijoje pagal Pareiškėjos skundus buvo pradėta administracinių nusižengimų teiseną (šios pažymos 19 punktas). Pažymėtina, kad Savivaldybės administracija nepateikė duomenų, patvirtinančių, kad, pradėjusi administracinių nusižengimų teiseną, atlikusi administracinių nusižengimų tyrimą ir nenustačiusi administracinio nusižengimo požymių (kaip nurodoma Savivaldybės administracijos raštuose „gyvūnų laikymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimų nenustatė“, „nepavyko nustatyti teisės aktų reikalavimus pažeidžiančių asmenų“), būtų tinkamai baigusi administracinių nusižengimų teiseną, t. y., priėmusi ***nutarimą nutraukti pradėtą administracinio nusižengimo teiseną, kurį Pareiškėja, gindama savo teises ir teisėtus interesus, galėtų skysti apylinkės teismui ANK nustatyta tvarka.*** Kartu pažymėtina ir tai, kad Savivaldybės administracijos raštuose ***Pareiškėja nėra informuojama apie vykdomą administracinių nusižengimų tyrimą ar apie atliktų procesinių veiksmų (atsisakymo atlikti procesinius veiksmus) apskundimo tvarką.***

***Dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo,
nagrinėjant Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 7 d. prašymą***

26. Pareiškėja 2018 m. lapkričio 7 d. kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama pateikti 2018 m. spalio 19 d. 17:54 ir 18:28 val. Pareiškėjos telefoninių pokalbių su Savivaldybės administracijos darbuotojais įrašus (šios pažymos 4.5 punktas).

27. Savivaldybės administracija, atsakydama į šį Pareiškėjos prašymą 2018 m. lapkričio 27 d. raštu, nurodė, kad Pareiškėjos prašomame pateikti įrašė be Pareiškėjos asmens duomenų yra ir trečiųjų šalių (Savivaldybės administracijos darbuotojo) asmens duomenų (vardas, pavardė, darbovietė, pokalbio turinys, balso tembras ir kiti asmens duomenys), todėl tokiam duomenų tvarkymui (atskleidimui) taikomi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (toliau – Reglamentas) reikalavimai. Atsižvelgiant į tai bei vadovaujantis Savivaldybės administracijos asmens duomenų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. gegužės 25 d. įsakymu Nr. 40-223/18(3.1. 1E-TD2) „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos asmens duomenų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, 69 punktu, Savivaldybės administracija paprašė Pareiškėjos patikslinti prašymą, nurodant jame duomenų gavimo konkretų ir aiškiai apibrėžtą tikslą; jeigu yra, duomenų tvarkymo (gavimo) teisinį pagrindą, įtvirtintą Lietuvos Respublikos arba Europos Sąjungos teisės aktuose, ir konkrečią jų nuostatą, suteikiančią teisę gauti asmens duomenis; duomenų teisėto tvarkymo (teikimo) sąlygą, įtvirtintą Reglamento 6 straipsnio arba 9 straipsnio 2 dalyje, kuria vadovaudamasi Savivaldybės administracija turi teisę pateikti duomenis trečiajam asmeniui; konkrečią prašomų duomenų apimtį; taip pat išsamiai pagrįsti, kodėl duomenų gavėjų interesai yra viršesni už duomenų subjekto teises ir laisves, tarp kurių – ir teisė į duomenų apsaugą (šios pažymos 4.6 punktas).

28. Savivaldybės administracija Seimo kontrolierę informavo, kad po Savivaldybės administracijos 2018 m. lapkričio 27 d. rašto pateikimo Pareiškėjai daugiau jos kreipimusi dėl telefoninių pokalbių įrašų nebuvo gauta.

29. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas konstatavo, kad Viešojo administravimo įstatymo „15 straipsnio 1 dalies 5 punkte, ***kaip viena iš administracinių paslaugų, yra įstatymų nustatytos viešojo administravimo subjekto informacijos teikimas asmenims.*** Asmens prašymas suteikti VAĮ 15 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nustatytas administracines paslaugas nėra susijęs

su asmens teisių pažeidimu, todėl yra nagrinėjamas ne pagal administracinės procedūros taisykles, nustatytas Viešojo administravimo įstatymo 19–36 straipsniuose, bet pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875 patvirtintas Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisykles“ (šios pažymos 11.2 punktas).

30. Asmenų teisė gauti informaciją ir dokumentus iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų reglamentuojama Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymu. Šiame įstatyme nustatyta, kad dokumentas – tai institucijos veikloje užfiksuota informacija ar jos dalis, nepaisant jos pateikimo būdo, formos ir laikmenos, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis. Institucijos privalo teikti pareiškėjams dokumentus, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus. Pareiškėjas, norėdamas gauti dokumentus, kreipiasi į instituciją ir pateikia prašymą. Institucija, nustačiusi, kad pareiškėjo prašyme nurodyti duomenys yra neišsamūs ar netikslūs, *per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos* kreipiasi į pareiškėją, kad šis patikslintų prašymą, ir nurodo, kokių duomenų prašyme nepakanka ir kur juos gauti. Jeigu pareiškėjas *prašymo nepatikslina, institucija atsisako pateikti pareiškėjui dokumentus*. Šiuo atveju institucija *kitą darbo dieną* nuo sprendimo priėmimo apie tai *privalo pranešti pareiškėjui, nurodyti teisinį pagrindą ir informuoti apie šio sprendimo apskundimo tvarką* (šios pažymos 9.7 punktas).

31. Įvertinus Savivaldybės administracijos 2018 m. lapkričio 27 d. rašto turinį, darytina išvada, kad šiuo raštu Savivaldybės administracija paprašė Pareiškėjos patikslinti 2018 m. lapkričio 7 d. prašymą ir nurodyti papildomus duomenis (šios pažymos 4.6 punktas).

32. Savivaldybės administracija kreipėsi į Pareiškėją dėl prašymo patikslinimo ne per 3 darbo dienas, o **po 14 darbo dienų** nuo prašymo gavimo dienos. Be to, Savivaldybės administracija nepateikė Seimo kontrolierei duomenų, patvirtinančių, kad, negavusi Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 7 d. prašymo patikslinimo, *būtų priėmusi sprendimą dėl atsisakymo pateikti Pareiškėjai telefoninių pokalbių įrašus bei apie šį sprendimą informavusi Pareiškėją, nurodant atsisakymo teisinį pagrindą ir šio sprendimo apskundimo tvarką*.

33. Apibendrinant, konstatuotina, kad Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 7 d. prašymas Savivaldybės administracijoje buvo **išnagrinėtas netinkamai, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus ir nustatytus terminus bei Pareiškėjos teisę į tinkamą viešąjį administravimą**. Atsižvelgiant į tai bei vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši Skundo dalis pripažintina **pagrįsta**.

Dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo, nagrinėjant Pareiškėjos 2019 m. sausio 23 d. skundą

34. Pareiškėja 2019 m. sausio 23 d. kreipėsi į Savivaldybės administraciją, prašydama pateikti motyvuotus atsakymus į šiuos klausimus: „1) kokių teisiniu pagrindu savivaldybė nenagrinėjo X [...] savivaldybei pateikto 2018-12-15 dienos [...] vaizdo kamerų įrašų įrodymo, kuriame aiškiai matosi pažeidėjai ir jos atliekami neteisėti veiksmai [...]“; „2) kokių teisiniu pagrindu savivaldybė pažeidėją [...] nubaudė tik dėl to, kad šunį daug kartų vedžiojo be pavardžio, tačiau ignoravo pareiškėjos pateiktus įrodymus, kad tas pats pažeidėjas [...] taip pat pažeidė LR ANK 346, 366 str. [...]“; „3) kokių teisiniu pagrindu savivaldybė nenagrinėjo pareiškėjos pateiktų 2018-12-15 dienos [...] vaizdo įrašuose fiksuotos pažeidėjos neteisėtų veiksmų [...] atlikimo [...]“; „4) kokių teisiniu pagrindu savivaldybė nenagrinėjo 2018-12-06 dienos 15:29 val. pareiškėjos pateikto vaizdo įrašo [...]“; „5) kokių teisiniu pagrindu savivaldybė nenagrinėjo pareiškėjos [užfiksuotus] 2018-12-06 14:03 val. pažeidėjos atliktus neteisėtus

veiksmus [...]“; „6) kokių teisinių pagrindų savivaldybė netaiko aukščiau nurodytiems pažeidėjams nuobaudų pagal LR ANK 366 str. [...]“; „7) kokių teisinių pagrindų savivaldybė nepateikia pareiškėjai pažeidėjams surašyto protokolo dėl pažeidimų“; „8) kokių teisinių pagrindų savivaldybė nepripažįsta pareiškėjos nukentėjusia, pareiškėjai tęstinį laikotarpį teikiant savivaldybei skundus dėl panašaus pobūdžio tęstinių ir sisteminių pažeidimų“ (šios pažymos 4.7 punktas).

35. Savivaldybės administracija 2019 m. vasario 21 d. raštu suteikė Pareiškėjai prašomą informaciją, paaiškindama, kad jos pateikti vaizdo įrašai buvo peržiūrėti, tačiau Savivaldybės administracijos pareigūnas neturėjo galimybės nustatyti pateiktuose vaizdo įrašuose užfiksuoto asmens tapatybės. Savivaldybės administracija taip pat nurodė, kad Savivaldybės administracijos pareigūnas 2019 m. sausio 23, 24 ir 30 dienomis bei 2019 m. vasario 5 ir 13 dienomis atliko daugkartinius patikrinimus ties [...] pastatu, siekdamas nustatyti pateiktuose vaizdo įrašuose užfiksuotus asmenis, tačiau pareigūnui nepavyko nustatyti asmenų, panašių į pateiktuose vaizdo įrašuose matomus asmenis, arba asmenų, mačiusių vaizdo įrašuose užfiksuotus faktus. Nenustačius kaltų asmenų, nebuvo galimybės patraukti jų administracinę atsakomybę. Savivaldybės administracija 2019 m. vasario 21 d. raštu Pareiškėjai taip pat paaiškino, kokių pagrindų Pareiškėjos pateiktame 2018 m. gruodžio 15 d. 11.13 val. vaizdo įrašė užfiksuotam asmeniui buvo surašytas administracinio nusižengimo protokolas, kada, kur ir kokių laiku vyks administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimas. Savivaldybės administracija taip pat nurodė Pareiškėjai, kas laikomas nukentėjusiuoju pagal ANK, bei paaiškino, kodėl Pareiškėja pirmiau minėtoje administracinio nusižengimo byloje nėra laikoma nekentėjusia ir kodėl nėra teisinio pagrindo pateikti Pareiškėjai administracinio nusižengimo protokolo kopiją (šios pažymos 4.8 punktas).

36. Prašymai, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami *per 20 darbo dienų* nuo prašymo gavimo institucijoje dienos (šios pažymos 9.11 punktas).

37. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad „kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti jiems nustatytomis galiomis, nepažeisti teisės aktų reikalavimų“ (šios pažymos 10.1 punktas).

38. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas pažymėjo, kad „kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.)“ (šios pažymos 11.1 punktas). Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 13 punkte įtvirtintas *išsamumo principas*, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas *į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį* (šios pažymos 9.4 punktas).

39. Įvertinus Savivaldybės administracijos 2019 m. vasario 21 d. rašto turinį, darytina išvada, kad Savivaldybės administracija Prašymų nagrinėjimo taisyklių nustatyta tvarka ir terminu *pateikė atsakymus į visus* Pareiškėjos 2019 m. sausio 23 d. skundo klausimus, t. y., informavo, kad Pareiškėjos pateikti vaizdo įrašai buvo peržiūrėti, tačiau Savivaldybės administracijos pareigūnas neturėjo galimybės nustatyti pateiktuose vaizdo įrašuose užfiksuoto asmens tapatybės; paaiškino, dėl kokių priežasčių ir kuo vadovaujantis asmeniui buvo surašytas administracinio nusižengimo protokolas, informavo, kada, kur ir kokių laiku vyks administracinio nusižengimo bylos nagrinėjimas; informavo Pareiškėją, kodėl administracinio nusižengimo protokolas pažeidėjui (pažeidėjams) nebuvo surašytas už kitus Pareiškėjos nurodytus nusižengimus; paaiškino, kas

laikomas nukentėjusiuoju pagal ANK, bei informavo, kodėl Pareiškėja pirmiau minėtoje administracinio nusižengimo byloje nėra laikoma nekentėjusiaja ir kodėl nėra teisinio pagrindo pateikti Pareiškėjai administracinio nusižengimo protokolo kopijos.

40. Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytas nuostatas, darytina išvada, kad ***nėra pagrindo konstatuoti, jog, nagrinėjant Pareiškėjos 2019 m. sausio 23 d. skundą Savivaldybės administracijoje, būtų pažeista Pareiškėjos teisė į gerą viešąjį administravimą***, todėl ši Skundo dalis **atmestina**.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

41. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X Skundo dalies *dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant teisės aktų pažeidimo klausimą bei taikant administracinę atsakomybę pažeidėjams, tyrimą nutraukti*.

42. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X Skundo dalį *dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo, nagrinėjant Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 7 d. prašymą, pripažinti pagrįsta*.

43. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X Skundo dalį *dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo, nagrinėjant Pareiškėjos 2019 m. sausio 23 d. skundą, atmesti*.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

44. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 ir 17 punktais, Seimo kontrolierė ***rekomenduoja Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui Povilui Poderskiui***:

44.1. užtikrinti, kad Savivaldybės administracijos pareigūnai tinkamai, vadovaudamiesi ANK nuostatomis, atliktų administracinių nusižengimų tyrimą bei užbaigtų administracinių nusižengimų teiseną, t. y., surinkę pakankamai duomenų, patvirtinančių, kad buvo padarytas administracinis nusižengimas, numatytas konkrečiame ANK straipsnyje, surašytų pažeidėjams administracinio nusižengimo protokolą arba, nenustatę visų administracinio nusižengimo požymių, priimtų nutarimą nutraukti pradėtą administracinio nusižengimo teiseną, pareiškėjams aiškiai nurodant tokio nutarimo apskundimo terminą ir tvarką;

44.2. užtikrinti, kad pareiškėjų prašymai Savivaldybės administracijoje būtų nagrinėjami bei atsakymai teikiami laikantis Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo tvarkos ir terminų;

44.3. atkreipti dėmesį į tai, kad dėl Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 7 d. prašymo nėra priimtas sprendimas (šios pažymos 32 ir 33 punktai);

44.4. imtis priemonių, kad dėl Pareiškėjos 2018 m. lapkričio 7 d. prašymo būtų priimtas sprendimas, atitinkantis teisės aktų reikalavimus.

45. Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., *ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos*.

46. Atkreiptinas Pareiškėjos dėmesys į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 33 straipsnio nuostatomis, piliečiams yra laiduojama peticijos teisė. Šios teisės įgyvendinimo tvarka nustatyta Peticijų įstatyme. Piliečiai, įgyvendindami jiems laiduojamą peticijos teisę, šio įstatymo nustatyta tvarka gali kreiptis į Seimą, Vyriausybę ar savivaldybės institucijas – savivaldybės tarybą bei savivaldybės administracijos direktorių. Vadovaujantis Peticijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, kreipimesi gali būti reikalaujama ar siūloma spręsti klausimus, susijusius su žmogaus teisių ir laisvių apsauga ar įgyvendinimu; valstybės ir savivaldybės institucijų reformavimu; kitais svarbiais visuomenės, savivaldybių ar valstybės klausimais. Atsižvelgiant į šias teisės aktų nuostatas, Pareiškėja turi teisę Peticijų komisijai pateikti savo kreipimąsi, išdėstant šios pažymos 3.3 ir 3.4 punktuose minimus reikalavimus ar siūlymus, susijusius su Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo ir Gyvūnų laikymo savivaldybių teritorijų gyvenamosiose vietovėse tvarkos aprašo pakeitimais.

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė